

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 11. december 2024 blev i sag nr. 101831:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

ETU Forsikring A/S
Hærvejen 8
6230 Rødekro

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har tegnet ejerskifteforsikring med udvidet dækning. I klageskema af 17/6 2024 har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Alle lette vægge og lofter på 1. salen sidder der en asbestplade yderst (mod beboelsen). I disse asbestplader sidder lyskontakter, stikkontakter, lampeudtag og andet skåret ind i asbestpladerne af tidligere ejer der dermed må har bidraget til frie asbestfibre i beboelsen.

Vi har med geltape konstateret asbestfibre i fri form i alle beboelsesrum på førstesalen undtaget badeværelse hvor vi ikke har taget prøvet, vi har taget prøverne midt på gulvene i de forskellige rum efter foreskrifterne fra [rådgivningsfirma] som vi har brugt til at analysere prøverne. Vi har efter analyseringer af disse prøver videooptaget os selv optage en 'boringsprøve' hvorigennem vi kan dokumentere at et lille hul i pladen (og altså dermed alt det arbejde i pladerne lavet af tidligere ejer) resulterer i en positiv asbestprøve i det støv der kommer fra et sådan hul. ETU anerkender ikke disse prøver da de siger vi skal bruge et firma til både at tage og analysere prøverne selvom de ikke tidligere har givet os nogen som helst vejledning undervejs i forløbet til hvad der kan bruges som dokumentation. ETU siger i deres svar ydermere at eventuelle prøver skal dokumentere en overskridelse af en grænseværdi for asbest. Jeg har talt med private firmaer om at få foretaget disse målinger, disse firmaer siger at der ikke er officielle grænseværdier for asbestfibre i almindelige hjem men vejledninger fra Styrelsen for Patientsikkerhed og grænseværdier fra Arbejdstilsynet (i forbindelse med arbejde og ikke generelt for beboelse) og at jeg skal have at vide fra ETU hvilke grænseværdier de taler om og hvor ETU har dem fra (plus eventuel målemetode). Dette har ETU ikke svaret på hvilket gør at vi ikke kan få foretaget en sådan måling ordentligt.

Alle fagpersoner jeg har talt med siger at det overhovedet ikke er normalt i en privat bolig at finde asbestplader brugt på den måde inde i beboelsen. Dette anerkender ETU ikke da der ikke findes

officiel statistik på området. Derfor er ETUs påstand at vi ikke er stillet dårligere end andre tilsvarende huse fra 1947. Jeg har dokumenteret via SBI anvisning 228 og 229 der omhandler byggematerialer med asbest at ingen plader der er produceret før 1954 matcher dem der findes i vores hus. Dette peger åbenlyst i retning af at det ikke er almindeligt at finde disse plader i en murer-mestervilla fra 1947 eftersom pladerne først produceres 7 år senere.

Asbestpladerne forhindrer almindeligt brug og vedligehold i det det ikke er muligt f.eks. at få skiftet en stikkontakt, lavet et lampeudtag eller boret et hul til ophængning af udsmykning af en almindelig håndværker på normal vis. Dette anerkender ETU ikke og fastholder at asbestpladerne ikke udgør et problem for almindeligt brug og vedligehold. Jeg har været i kontakt med Arbejdstilsynet skriftligt som klart har afvist ETUs position. Ligeså snart der er støv fra asbestplader vil alt eventuelt arbejde skulle overholde de omfattende regler for asbestarbejde (ETU påstår det ikke er nødvendigt). Det er ikke muligt at få skiftet en stikkontakt uden støv - højst sandsynligt umuligt at fjerne den eksisterende uden støv og derefter umuligt at få sat en ny i asbestpladen uden støv (tilvirkning af plade gennem huller til fastskriving, tilvirkning af plade til ny dåse osv). Arbejdstilsynet siger bl.a. 'Når man skærer eller borer i materialer som indeholder asbest vil der blive frigivet asbeststøv og derfor skal man tage de forholdsregler som er beskrevet i afsnit 6.'.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Dækning af asbestsanering i beboelsen for at afhjælpe asbestfibre i fri form i beboelsen samt mulighed for vedligehold samt dækning til at reetablere beboelsen efter endt sanering."

Selskabet har den 16/6 2024 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Oplysning om ejerskifteforsikringen

Klager har købt en 5-årige ejerskifteforsikring med en udvidet dækning under police ... med betingelserne Eje-02

Ejerskifteforsikringen er trådt i kraft den 01. februar 2024

Oplysning om den forsikret ejendom

Ejendommen er opført i 1947. Ejendommen er i flere plan med kælder.

Anmeldt forhold

Af anmeldelsen af den 09. april 2024 fremgår, at klager i forbindelse med planlagt ændring af ruminddeling på 1. sal opdager, at anvendte plader i rumadskillelse og loft indeholder asbest.

Tilstandsrapporten for ejendommen

Inden købet af ejendommen har klager modtaget tilstandsrapport ..., og under 'OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER' fremgår:

...

Uenighed

Ankenævnet skal tage stilling til, hvorvidt det udgør en dækningsberettigende skade på ejerskifteforsikringen, at der er anvendt plader indeholde asbest på 1. sal.

Sagsfremstilling

Ankenævnet for Forsikring

3.

101831

Efter modtagelse af anmeldelsen den 09. april 2024 afviser ejerskifteforsikringen det anmeldte forhold den 15. april 2024 med henvisning til at ejerskifteforsikringens skadesbegreb ikke er opfyldt.

Klager er ikke enig, idet anvendelse af plader indeholdende asbest efter klagers opfattelse nedsætter værdi og brugbarhed nævneværdigt i forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand.

Klagers indsigelse den 15. april 2024 besvares af ejerskifteforsikringen den 19. april 2024 ved taksator, hvor afgørelsen fastholdes med bl.a. henvisning til at asbestholdige byggematerialer er almindeligt forekommende i en ejendom opført i 1947, og at asbestholdige byggematerialer var lovligt at anvende i 1947.

Klager indbringer den 23. april 2024 ejerskifteforsikringens afgørelse for selskabets klageansvarlig, og den 13. maj 2024 fremsender klager yderligere bemærkninger til klagen. Selskabets klageansvarlig fastholder den 05. juni 2024, at det anmeldte forhold – på foreliggende grundlag – ikke udgør en dækningsberettigende skade på ejerskifteforsikringen.

Klager retter den 05. juni 2024 på ny henvendelse til selskabets klageansvarlig, som besvares af selskabet den 11. juni 2024.

Vurdering

Klager har som kravstiller efter almindelige erstatningsretlige og forsikringsretlige principper bevisbyrden for, at der foreligger en dækningsberettigende skade, herunder også bevisbyrden for kravets rigtighed og størrelse.

Denne bevisbyrde har klager ikke løftet.

Det er fortsat selskabets opfattelse, at det anmeldte forhold ikke udgør en dækningsberettigende skade på ejerskifteforsikringen.

Der henvises til det anførte i selskabets svar af 11. juni 2024, men i øvrigt også til anførte i afgørelserne fra ejerskifteforsikringen og klageansvarlig."

Klageren har i kommentar af 23/7 2024 til nævnet bl.a. anført:

"ETU holder stadig på at anvendelse af plader indeholdende asbest ikke nedsætter værdi og brugbarhed nævneværdigt i forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand.

Det er ikke hvorvidt der kan forefindes asbest i et hus som vores der er det interessante og relevante for denne sag, det relevante er måden asbestpladerne er brugt på og betydningen af dette for helt almindelig brug og vedligeholdelse af huset. Det er ikke normalt at asbestplader forefindes som inderste beklædning på helårshuse på denne måde ifølge flere eksperter jeg har talt med, jeg har også dokumenteret at asbestpladerne slet ikke var i produktion da huset blev opført hvilket må siges at underbygge at det ikke er almindeligt at møde disse i tilsvarende huse med samme alder. Derudover betyder den konsekvente brug af asbestplader på alle indadvendte flader af vægge og lofter at ethvert vedligehold som eksempelvis skift af stikkontakter, radiatorrør osv

er en umulig byrde omkostningsmæssigt da arbejdet skal udføres som støvende asbest arbejde. Ligeledes er almindelig brug umuligt i fb. med f.eks. ophænging af hylder, skabe, billeder og andet da det også vil være kvalificeret som støvende asbestarbejde. Dette er dokumenteret gennem svar fra Arbejdstilsynet der direkte siger 'Når man skærer eller borer i materialer som indeholder asbest vil der blive frigivet asbeststøv og derfor skal man tage de forholdsregler som er beskrevet i afsnit 6.'

Arbejdstilsynets udtalelse går altså direkte imod ETUs påstand om at vi sagtens kan lave almindeligt vedligehold og udsmykning i asbestpladerne som var det ethvert andet materiale."

Selskabet har i brev af 13/8 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Klager bliver allerede inden købet af ejendommen i tilstandsrapporten bekendt med, at asbest er velegnet som byggemateriale på grund af isoleringsegenskaber og så er det ikke brændbart.

Byggematerialer indeholdende asbest har været lovlig at anvende ved husets opførelse i 1947 og frem til 1986. Det forhold, at der i dag gælder andre regler i forhold til byggematerialer indeholdende asbest, medfører ikke, at der foreligger en skade på ejerskifteforsikringens standard dækning eller udvidet dækning.

At klager i forbindelse med renovering eller vedligeholdelse skal iagttage de nugældende regler i forhold til asbest, betyder ikke, at der foreligger en skade på ejerskifteforsikringens standard dækning eller udvidet dækning.

Sammenfattende

Klager har fortsat ikke løftet bevisbyrden for, at det anmeldte forhold udgør en dækningsberettigende skade på ejerskifteforsikringen, herunder at byggemateriale indeholdende asbest ikke har været lovlig at anvende på udførelsestidspunktet."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af tilstandsrapport af 10/5 2023 fremgår bl.a.:

"OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

...

Asbest

Asbest er velegnet som byggemateriale på grund af de høje styrke- og isoleringsegenskaber og fordi asbest er modstandsdygtig over for varme. Desværre er asbestfibre også sundhedsskadelige, og derfor har det siden 1986 ikke været lovligt at bygge med asbestholdige materialer i Danmark. Asbest er normalt ikke farlig eller sundhedsskadelig, hvis blot materialerne får lov til at blive siddende der, hvor de oprindeligt er indbygget. For denne hustype er der typisk anvendt asbest i isoleringsmaterialer omkring rørinstallationer samt i vinylgulve og aftrækskanaler af eternit. Hvis du ønsker at renovere din bolig, skal du være særligt opmærksom, at asbestholdige materialer skal håndteres efter gældende arbejdsmiljøregler. Det gælder eksempelvis, hvis du ændrer på oprindelige vvs-installationer eller skifter gulvbelægningen ud. Du kan finde yderligere information om asbest på Asbest-huset.dk. Se, hvad du skal være særligt opmærksom på og hvordan du skal forholde dig, hvis du har mistanke om, at der er asbest i dit hus."

Ankenævnet for Forsikring

5.

101831

Af asbestanalyse af 6/5 2024 fremgår bl.a.:

"Vi har den 06.05.24 modtaget geltape til analyse på vores laboratorium.

Formålet var at klarlægge, om prøvematerialet indeholder asbest.

Geltapen anvendes til kontrol efter asbestsanering/-rengøring eller til kontrol/vurdering af, om der er sket spredning af fibre i forbindelse med nedbrydning af asbestholdige bygningsdele.

Analysen er udført ved NIOSH 9002 metoden, modificeret til geltape.

Når prøver bliver analyseret efter den angivne metode, er det normale acceptkriterium at der slet ikke må kunne konstateres asbest.

Prøve nr.	Prøvetagningssted	Asbest Ja/Nej	Asbesttype/ bemærkninger
1	Værelse, ... - gulv	Ja	Amosit
2	Værelse, ... - gulv	Ja	Amosit
3	Værelse, ... - gulv	Ja	Amosit
4	Entre, 1 sal - gulv	Ja	Amosit

Af asbestanalyse af 10/5 2024 fremgår bl.a.:

"Vi har den 10.05.24 modtaget geltape til analyse på vores laboratorium.

Formålet var at klarlægge, om prøvematerialet indeholder asbest.

Geltapen anvendes til kontrol efter asbestsanering/-rengøring eller til kontrol/vurdering af, om der er sket spredning af fibre i forbindelse med nedbrydning af asbestholdige bygningsdele.

Analysen er udført ved NIOSH 9002 metoden, modificeret til geltape.

Når prøver bliver analyseret efter den angivne metode, er det normale acceptkriterium at der slet ikke må kunne konstateres asbest.

Prøve nr.	Prøvetagningssted	Asbest Ja/Nej	Asbesttype/ bemærkninger
1	boring	Ja	Amosit og Crysotil

Af mail af 12/6 2024 fra Arbejdstilsynet til klageren fremgår bl.a.:

"Det som du henviser til, er taget fra Arbejdstilsynets vejledning om arbejde med asbest, og handler om hvornår man ikke behøver, at anmelde asbestarbejde til Arbejdstilsynet. Asbestarbejde skal uanset om det er anmeldeligt til Arbejdstilsynet eller ej, altid udføres efter bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet. ...

I § 7 står der: Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres på en sådan måde, at det i videst muligt omfang sikres, at personer på arbejdsstedet og i omgivelserne ikke udsættes for eller kan blive udsat for asbeststøv. I afsnit 6 kan du fx læse om hvilke foranstaltninger der skal overholdes ved asbestarbejde.

Når man skærer eller borer i materialer som indeholder asbest vil der blive frigivet asbeststøv og derfor skal man tage de forholdsregler som er beskrevet i afsnit 6."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"3. Hvad dækker forsikringen?

3.1. Forsikringen dækker

3.1.1. Udbedring af skade på bygningerne.

3.7.2. Fysiske forhold ved bygningerne, der giver nærliggende risiko for skade på de forsikrede bygninger eller bygningsdele.

Manglende bygningsdele kan også være en skade. I policens forstand skal begrebet 'skade' forstås som brud, lækage, deformation, svækkelse, revnedannelse, ødelæggelse eller andre fysiske forhold i bygningen, der nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed nævneværdigt i forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand.

Ved 'nærliggende risiko for skader' forstås, at der erfaringsmæssigt vil udvikle sig en skade, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger.

...

3.2 Dækningen er betinget af, at:

- Forholdet er til stede ved henholdsvis tilstandsrapportens og el-installations- rapportens udarbejdelse, eller
- Forholdet er opstået efter disse rapporters udarbejdelse, men inden købers overtagelse af ejendommen, og
- Forholdet konstateres og anmeldes i forsikringstiden.

...

4. Hvad dækker forsikringen ikke?

...

4.10 Forsikringstagerens individuelle ønsker om en særlig anvendelse af ejendommen eller det forhold i sig selv, at en bygningsdel består af et andet materiale end beskrevet i tilstandsrapporten eller el-installationsrapporten. Sådanne forhold er ikke omfattet af formuleringen 'fysiske forhold i bygningen, der nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed nævneværdigt', se punkt 3.1.2.

...

17. Udvidet dækning

Såfremt det fremgår af policens forside, er forsikringen udvidet til at dække følgende:

17.1 Ulovlige bygningsindretninger

Forsikringen dækker ulovlige bygningsindretninger i strid med bygningslovgivningen (byggelov og dertil hørende offentlige retlige forskrifter, som for eksempel det til enhver tid gældende bygningsreglement), hvis ulovligheden var til stede på opførelses/udførelsestidspunktet. Manglende overholdelse af producentanvisninger, vejledninger, SBI-anvisninger, Byg-Erfa blade osv. er ikke en ulovlig bygningsindretning, medmindre overholdelse af sådanne anvisninger er et krav i med-

Ankenævnet *for* Forsikring

7.

101831

før af den til enhver tid gældende bygningslovgivning. Det er en betingelse for dækning, at dispensation ikke kan opnås hos myndighederne.

Ankenævnet for Forsikring

8.

101831

Undtagelser:

- a) Ulovlige terrændækskonstruktioner (herunder kapillarbrydende lag) dækkes kun, hvis betingelserne for dækning under pkt. 3. er opfyldt.
- b) Forhold vedrørende manglende loftshøjde, samt manglende/mangelfuld sikring mod radon.
- c) Betingelsernes øvrige bestemmelser gælder tillige for denne dækning, herunder undtagelserne i pkt. 4."

Nævnet har fået forelagt fotografier, som viser gennemføringer gennem loft og vægge.

Nævnet udtaler:

Den forsikrede ejendom er opført i 1947 og overtaget af klageren den 1/2 2024. Den 9/4 2024 anmeldte klageren, at han i forbindelse med påtænkt ændring af ruminddelingen havde konstateret asbest i plader i rumadskillelse og i loftsplader på 1. sal. Selskabet afviste dækning.

Klageren ønsker, at selskabet skal dække udgiften til asbestsanering i beboelsen og til reetablering af beboelsen efter endt sanering.

Klageren har anført, at der på alle lette vægge og lofter på 1. sal sidder asbestplader yderst mod beboelsen, og at tidligere ejer har skåret i asbestpladerne til lyskontakter, stikkontakter, lampeudtag mv. Klageren har anført, at han med geltapeprøve har konstateret asbestfibre i fri form i beboelsesrum på 1. sal. Prøverne er taget midt på gulvene efter forskrifterne fra det firma, som har analyseret prøverne. Klageren har endvidere lavet en boringsprøve, hvor der ved analyse af støv fra hullet er påvist asbest. Klageren har anført, at det ikke er almindeligt at finde tilsvarende asbestplader i en murer mestervilla fra 1947, eftersom pladerne først produceres 7 år senere, jf. SBI-anvisning 228 og 229, der angår byggematerialer med asbest. De fagpersoner, som klageren har talt med, har ligeledes oplyst, at det ikke er normalt, at asbestplader forefindes som inderste beklædning i helårshuse. Klageren har anført, at asbestpladerne forhindrer almindelig brug og vedligehold, idet det ikke er muligt at skifte en stikkontakt eller et radiatorrør, lave et lampeudtag eller bore et hul til ophængning af udsmykning på normal vis. Arbejdstilsynet har oplyst, at lige så snart der er støv fra asbestplader, så skal de omfattende regler for asbestarbejde overholdes.

Selskabet har afvist dækning under henvisning til, at klageren ikke har bevist, at det anmeldte forhold udgør en dækningsberettigende skade, ligesom klageren ikke har bevist, at byggemateriale indeholdende asbest ikke har været lovligt at anvende på udførelsestidspunktet. Selskabet har anført, klageren allerede inden købet af ejendommen i tilstandsrapporten blev bekendt med, at asbest er velegnet som byggemateriale på grund af isoleringsegenskaber, og da det ikke er brændbart. Byggematerialer indeholdende asbest har været lovligt at anvende ved ejendommens opførelse i 1947 og frem til 1986. Det forhold, at der i dag gælder andre regler i forhold til byggematerialer indeholdende asbest, medfører ikke, at der foreligger en skade på ejerskifteforsikringens standard dækning eller udvidede dækning. At klageren i forbindelse med renovering eller vedligeholdelse skal iagttage de nugældende regler i forhold til asbest betyder ikke, at der foreligger en skade på ejerskifteforsikringens standard dækning eller udvidede dækning.

Det fremgår af mail af 12/6 2024 fra Arbejdstilsynet, at "Det som du henviser til, er taget fra Arbejdstilsynets vejledning om arbejde med asbest, og handler om hvornår man ikke behøver, at anmelde asbestarbejde til Arbejdstilsynet. Asbestarbejde skal uanset om det er anmeldeligt til Arbejdstilsynet eller ej, altid udføres efter bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet. ... I § 7 står der: Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres på en sådan måde, at det i videst muligt omfang sikres, at personer på arbejdsstedet og i omgivelserne ikke udsættes for eller kan blive udsat for asbeststøv. I afsnit 6 kan du fx læse om hvilke foranstaltninger der skal overholdes ved asbestarbejde. Når man skærer eller borer i materialer som indeholder asbest vil der blive frigivet asbeststøv og derfor skal man tage de forholdsregler som er beskrevet i afsnit 6".

Nævnet bemærker, at det er klageren, der skal bevise, at der foreligger forhold, som på overtagelsestidspunktet udgjorde skade eller nærliggende risiko for skade.

Ankenævnet for Forsikring

10.

101831

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der består en sådan usikkerhed om bedømmelsen af oplysningerne i sagen, at sagen ikke skønnes egnet til afgørelse i nævnet på skriftligt grundlag. Tvisten må som følge heraf afgøres ved domstolene, hvor der er mulighed for parts- og vidneforklaringer og syn og skøn. Det følger herefter af vedtægternes § 4, stk. 3, nr. 3, at nævnet må afvise at afgøre sagen.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at sagen vedrører ganske komplekse byggetekniske forhold vedrørende omfanget og placering af asbest i byggematerialer i ejendommen, betydningen af de asbestholdige materialer i forhold til ejendommens brugbarhed og omfanget af asbeststøv i beboelseslokalerne m.m.

Nævnet har også lagt vægt på analyserne af 6/5 2024 og 10/5 2024, hvor der er påvist asbest i de udtagne prøver og de fremlagt fotografier, hvor der ses gennemføringer gennem loft og vægge.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Klagegebyret tilbagebetales.

Jens Kruse Mikkelsen

formand